

Originalas nebus
siunčiamas

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos

2019-06-13 Nr. (9.45.)2-1480
I 2019-06-03 Nr. RS-190603

Kopija

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

Valstybinei kultūros paveldo komisijai

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS RESTAURATORIŲ SĄJUNGOS 2019-06-03 RAŠTO NR.
RS-190603**

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, gavęs Lietuvos Respublikos restauratorių sąjungos 2019-06-03 raštą Nr. RS-190603 „Dėl klaidingo Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro objektų statuso keitimo“, informuoja, kad vykdant Kultūros ministerijos 2019-01-15 raštu Nr. S2-113 „Dėl pastabų darbo grupės nutarimui vargonų statuso Kultūros vertybių registre patikslinti“ duotą pavedimą dar kartą vargonų apskaitos klausimus apsvarstyti darbo grupėje dėl vargonų statuso Kultūros vertybių registre patikslinimo, 2019-04-26 Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. I-127 „Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2018 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. I-187 „Dėl darbo grupės vargonų statusui kultūros vertybių registre patikslinti“ sudarymo pakeitimo“ darbo grupė atnaujino darbą ir 2019-05-22 posėdyje apsvarstė vargonų apskaitos klausimą dar kartą bei priėmė sprendimą. Teikiame jos posėdžio protokolu patvirtintas išvadas.

PRIDEDAMA: 2019-06-11 protokolo Nr. RG-14 kopija, 3 psl.

Direktorius

Vidmantas Bezaras

Kristina Zdanavičiutė-Meškauskienė tel. 273 1101, rita.kunceviciene@kpd.lt

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
DARBO GRUPĖS VARGONŲ STATUSUI KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRE PATIKSLINTI
PROTOKOLAS**

2019 m. birželio 11 d. Nr. RG-14
Vilnius

Pasitarimo pradžia: 2019-05-22, 9 val.

Pasitarimo sekretorė: Rita Kuncevičienė.

Pasitarimo pirmininkas: Algimantas Degutis.

Dalyvauja: dr. Rasa Butvilaitė, Departamento pirmosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos narė; Viktorija Gadeikienė, Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos Paveldosaugos ir strateginio planavimo skyriaus vedėja; dr. Auksė Kaladžinskaitė – Departamento pirmosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos narė; Virgilijus Kačinskas, Kultūros paveldo centro direktorius; Rimantas Gučas, UAB „Vilniaus vargonų dirbtuvė“ direktorius, aukščiausios kategorijos vargonų restauratorius; Romanas Senapėdis, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Kultūrinės atminties ir paveldo politikos skyriaus vyriausasis specialistas.

SVARSTYTA:

2018-07-19 Vargonų darbo grupės priimto sprendimo (2018-07-26 protokolas Nr. RG-46) dėl vargonų statuso Kultūros vertybių registre patikslinimo keitimo/ nekeitimo klausimas.

KALBĖJO:

A. Degutis informavo, jog 2019-04-26 Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamento) įsakymu Nr. I-127 „Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2018 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. I-187 „Dėl darbo grupės vargonų statusui Kultūros vertybių registre patikslinti“ sudarymo pakeitimo“ buvo atnaujinta darbo grupės veikla pagal Kultūros ministerijos 2019-01-15 raštu Nr. S2-113 duotą pavedimą dar kartą vargonų apskaitos klausimą išnagrinėti darbo grupės posėdyje. Taip pat yra gauta R. Gučo nuomonė. R. Kuncevičienė priminė praeto darbo grupės posėdžio priimtus sprendimus:

1. Pritarti galiojančiai praktikai, kai stacionarūs vargonai registruojami Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamojo kultūros paveldo objekto (pastato) vertingoji savybė.

2. Siūlyti papildyti Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto formos pildymo aprašą, patvirtintą Kultūros paveldo departamento direktoriaus 2011 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. I-230, detaliu vargonų dalių ir elementų aprašymo reglamentavimui.

3. Pritarti Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2018 m. kovo 23 d. sprendimo Nr. S-4(6.2.-221) „Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamojo kultūros paveldo objekto vertingosios savybės, apsaugos“ nuostatomis siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei skirti papildomą tikslinį finansavimą Kultūros vertybių registro duomenų bazės paieškos, susijusios su vertinguju savybių kriterijais, sistemos tobulinimui bei siūlyti Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos iniciuoti ir kitų sudėtingų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vertinguju savybių, kurios susideda iš kelių dalių ir tos dalys gali būti vertinamos kaip atskiri dailės kūriniai, apskaitos ir tvarkymo dokumentų rengimui keliamų reikalavimų tobulinimą.

Taip pat R. Kuncevičienė pastebėjo, jog jau yra įvykdytas antras nutarimo punktas.

Pasisakė R. Gučas, jis teigė, jog stacionarių vargonų néra. Vargonai – muzikos instrumentas ir jis yra kilnojamas. R. Butvilaitė – Petrauskienė pastebėjo, jog muzikos instrumentai yra įvairūs, vargonai užima didelę bažnyčios pastato dalį ir daugumos sąmonėje yra laikomi nekilnojamais. A. Degutis pastebėjo, jog susiformavusi praktika yra tokia, jog vargonai gali būti ir kilnojami, ir nekilnojami, tačiau teigti, kad visi vargonai tik kilnojamieji, negalima. R. Gučas pabrėžė, jog vargonai, kilnojamas muzikos instrumentas turintis didelę meninę vertą. Turi būti viena apsaugos sistema, nuo antikinių vargonų iki didžiujų vargonų.

Negalima vadovautis principu: jei panešu - kilnojamas, jei ne – nekilnojamas. Pateikė pasaulinę praktiką, Vokietijos pavyzdį, jog ten altoriai, vargonai laikomi kilnojamaisiais.

V. Kačinskas pasisakė, jog Kilnojamujų kultūros vertybų įstatyme parašyta, jog vargonai yra instrumentas, bet vargonai ne tik instrumentas, įstatyme nieko nepasayta apie vargonų prospektą, kuris yra neatskiriama vargonų dalis, išlaikanti vieningą stilistiką. Yra ir tokį, ir tokį vargoną, pvz. Petro ir Povilo bažnyčios prospektas tikrai nėra kilnojamas. Mano, kad darbo grupės sprendimas priimtas prieitą vasarą yra pagristas ir logiškas. R. Gučas atsakė, jog vargonų prospektas neatskiriama nuo viso instrumento. Petro ir Povilo vargonai atvežti.

R. Butvilaitė – Petrauskienė pasiteiravo ar atkūrus nepriklausomybę vyksta vargonų „migracija“? R. Gučas atsakė, jog iš Gintališkės bažnyčios buvo perkelti vargonai į Kretingą, apie 50 evangelikų liuteronų bažnyčių vargonų buvo atvežta iš Vokietijos, tame tarpe ir Vilkyškių dideli vargonai.

A. Kaladžinskaitė pastebėjo, jog vargonai kaip ir altoriai, sakyklos buvo pritaikyti tam tikrai erdvei, tai objekto vertybė.

R. Butvilaitė – Pertauskienė suabejojo, jog senus istorinius vargonus galima perkelti iš vienos bažnyčios į kitą.

A. Degutis pastebėjo, jog tokį atvejų kai kultūros vertybės išvežamos, perkeliama į kitą vietą, yra nemažai. Jei vargonai taps kilnojamaisiais, jiems kils tokios pat grėsmės, nes teritoriniai skyriai negali sutikrinti kasmet visų kilnojamujų vertybų. Perkėlus objektus į muziejus, iš Kultūros vertybų registro vertybės turi būti išbraukiamos.

V. Gadeikienė pasisakė, jog VKPK laikosi savo pozicijos priimtos 2018 m. balandžio 27 d. sprendimu, jog vargonai – kilnojamosios kultūros vertybės.

R. Kuncevičienė priminė, jog vargonai įvardinti Nekilnojamujų kultūros vertybų vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. IV-150 kaip nekilnojamoji daikto vertingoji savybė.

V. Kačinskas pastebėjo, jog Kultūros ministerijoje atliekamas auditas dėl Restauravimo tarybos veikos.

R. Senapėdis patvirtino, jog gerai, kad auditas vyksta. Restauravimo taryba patvirtinta tik iki šių metų pabaigos.

V. Kačinskas pasiūlė palaukti audito išvadą, tik tada priimti sprendimą dėl vargonų apskaitos peržiūrėjimo.

R. Senapėdis mano, jog muzikos instrumentas yra kilnojamoji vertybė. Tokia ir ministerijos vadovybės pozicija. Taip pat suabejojo dėl pačio vertingosios savybės termino. Jo manymu tai ne visai materialūs dalykai. Vieningoje apskaitoje neturi būti skirtingai traktuojamas tas pats daiktas, t.y. vargonai arba atskiras objektas, arba daikto vertingoji savybė.

V. Kačinskas pastebėjo, jog anksčiau buvo problemų dėl vargonų aprašymo smulkumo, dabar ši problema išspresta, visa detalė informacija iš aprašo perkelta į registrą, reikalavimai daug aiškesni vargonų aprašymui.

Kilo diskusija dėl vertingosios savybės termino. V. Kačinskas pastebėjo, jog vertingoji savybė apibrėžia ir materialų, ir nematerialų bruožą. Vertingoji savybė atitinka autentiškumo sąvoką. A. Degutis pateikė pavyzdį, kad partizanų palaikus saugome ne tik dėl to, jog tai yra kaulai, svarbu ir su kuo jie susiję su kokiu įvykiu ir pan. Ne kaulus saugome visų numirusių žmonių, svarbu kam tas kaulas priklause ir ką tas žmogus nuveikė. R. Gučas pastebėjo, jog vertingoji savybė – būdingas bruožas, požymis, daikto ypatybė, kuria jis skiriasi nuo kitų daiktų.

A. Kaladžinskaitė pasisakė, jog sakraliniame objekte saugomus dalykus galima palyginti su vaikų namuose augančiais vaikais, muziejuose saugomi daiktai praradę savo pirminę vertę, nes jie buvo susieti su bažnyčia, turėjo prasmę, kurią mes suardome juos perkėlus į muziejų ar kitą vietą.

V. Kačinskas dar kartą pasiūlė palaukti Kultūros ministerijos audito išvadą, nes po jų gali būti pakeitimų, kurie gali daryti įtaką vargonų apskaitai. R. Butvilaitė – Petrauskienė pasiūlė palikti galioti 2018 m. nutarimą, nes naujų argumentų jি keisti neatsirado. R. Senapėdis pasiūlė paskelbtį vargonų apskaitai moratoriumą. R. Kuncevičienė ir V. Kačinskas pasisakė, jog tokiu atveju bus stabdoma apskaita, nes reikia svarstyti bažnyčias, o jų apskaitos dokumentacija turi būti tvarkinga. V. Gadeikienė pasisakė, jog palaiko V. Kačinsko pasiūlymą. R. Gučas – R. Senapėdžio.

Pasiūlyta balsuoti dėl to, jog būtų paliktas galioti 2018 m. darbo grupės sprendimas kol sulauksim KM audito išvadą. A. Degutis pasiteiravo, kas už tai? Visi balsavo už, išskyrus R. Gučą. A. Degutis pasiteiravo ar R. Senapėdis atsiima savo pasiūlymą dėl vargonų apskaitos moratoriumo, R. Senapėdis patvirtino, jog taip.

NUTARTA:

1. Palikti galioti 2018 liepos 26 d. Darbo grupės sprendimą: pritarti galiojančiai praktikai, kai stacionarūs vargonai registrojami Kultūros vertibių registre kaip nekilnojamomo kultūros paveldo objekto (pastato) vertingoji savybė iki tol, kol bus pateiktos Kultūros ministerijos vykdomo Restauravimo tarybos audito išvados.

Posėdžio pirmininkas

Algimantas Degutis

Darbo grupės nariai:

Rimantas Gučas (atsiakštį paaiškinti)

dr. Rasa Butvilaitė

Viktorija Gadeikiene

dr. Auksė Kaladžinskaitė

Romanas Senapėdis

Virgilijus Kačinskas

Rita Kuncevičienė

Svetlana Poligienė (posėyje nedalyvavo)

dr. Girėnas Povilionis (posėdyje nedalyvavo)

Justina Bertulytė (posėdyje nedalyvavo)